

классов и младших школьников / О.И. Баранова // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2015. Т. 9. – С. 6–10. – Режим доступа: <http://e-koncept.ru/2015/95018.htm>.

2. Гульчевская В. Г. Коучинг — инновационная технология поддержки в обучении и индивидуально-личностном развитии учащихся / В.Г. Гульчевская. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://nauka-it.ru/attachments/article/1331/gulchevskaya_vg_rostov_konf13.pdf.

3. Поберезька Г.Г. Коучинг як педагогічна технологія студоцентричного навчання у ВНЗ / Г.Г. Поберезька // Технологія і техніка друкарства. – 2017. - №4 (58). – С.99-106. – Режим доступа: https://www.researchgate.net/publication/328893617_Koucing_ak_pedagogicna_tehnologia_studentocentricnogo_navcanna_u_VNZ

4. Сидоренко В.В. Педагогічний коучинг як інноваційна технологія науковометодичного супроводу професійно-особистісного розвитку вчителя в системі післядипломної освіти / В.В. Сидоренко // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – Донецьк. – 2014. – № 3 (14). – С. 13-19. – Режим доступа: <https://core.ac.uk/download/pdf/32310359.pdf>

5. Уитмор Дж. Coaching — новый стиль менеджмента и управления персоналом: практ. пособ. / Джон Уитмор: пер. с англ. М.: Изд-во «Финансы и статистика», 2005. 160 с.

Чхеайло І.І.,

канд. філос. наук, доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет,

Україна, м. Харків

ДО РЕНЕСАНСУ ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Наразі спостерігається повернення філософії до публічного простору, причиною цього слугує економічна, екологічна та життєва криза сучасного

суспільства. Тому, на наш погляд, актуальним і нагальним є звернення до проблеми відродження місця і ролі філософії в структурі університетської підготовки студентів технічного профілю.

Почати обговорення поставленої проблеми доцільно зі з'ясування контексту взаємодії філософії та університету як освітнього закладу, котрий відповідно до власної місії, визначеної ще з часу заснування самої інституції в середньовіччі, покликаний забезпечувати саме універсальну підготовку людини як особистості та фахівця у певній галузі професійної діяльності.

Серед загальних компетенцій, якими повинен володіти випускник технічного університету є здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. А також здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність діяти на основі етичних міркувань тощо.

Формування творчого мислення, зрозумілого уявлення про місце власної професії в системі соціально-історичних практик, здатність освоювати нові знання забезпечують саме гуманітарні дисципліни, спрямовані на формування фахівця з широким кругозором, ерудицією, такого, що усвідомлює власні громадянські, моральні, естетичні, наукові цінності та ідеали і є конкурентноздатним та затребуваним на ринку праці. Відкритість новим знанням, новаціям та інноваціям формує психологічну установку на постійний творчий пошук, на відмову від стереотипів мислення, активізує інтуїцію як необхідний компонент творчості та успішності.

Значення філософії в структурі університетської підготовки студентів технічного профілю може бути осмислене відразу в декількох вимірах – особистійно-рефлексійному та методологічному, котрі спільно й закладають підвалини розуміння її значення та ролі в освітньому процесі. Особистісно-рефлексійний потенціал філософії розкривається в контексті того, що університетська освіта передбачає оволодіння не лише певними професійними

знаннями та навичками, але й тими компетенціями, що дозволяють випускникам вирішувати стратегічні завдання, мислити творчо й критично. Так, на загальнокультурному рівні філософія долучає людину до культури абстрактного мислення, що сприяє формуванню аксіологічної свідомості, навчає способам та формам аргументації власної позиції, актуалізує критичний потенціал особистості у ситуації протистояння нав'язуваним соціальним штампам та кліше [1].

Особливістю саме університетських освітньо-наукових практик виступає те, що в їх межах технічні знання знаходять своє втілення в технічній творчості, в діяльності інженерів як творців та винахідників ідей, а не лише їх виконавців, а відтак філософія виконує методологічну роль у розвитку технічних наук. Філософія поєднує в своєму змісті гуманітарне та природничо-наукове знання, що створює додаткові можливості для інтеграції гуманітарного та технічного знання; значущість такої інтеграції на сучасному етапі полягає в тому, що без гуманітарної складової технічна освіта опиняється на периферії соціальних змін, тих цілей та цінностей, що надають смисл будь-якій освіті. Відтак, філософія сприяє формуванню творчого інженерного мислення, що в методологічному вимірі виступає ресурсом розробки та впровадження інновацій в науково-технічній діяльності [1].

Проте, дискусія про необхідність вивчення філософії в університетах технічного профілю, зважаючи на постійне скорочення академічних годин на дисципліну, свідчить не на користь філософії.

Досвід європейських країн може стати в нагоді при розв'язанні даної проблеми. Зокрема ціла низка німецьких закладів вищої освіти пропонує філософію в якості профільного предмету. Магістерські та бакалаврські програми можна знайти у вузах Берліна, Бамберга, Дрездена, Мюнхена, Потсдама, Тюбінгена. Як правило, факультет спеціалізується на окремих розділах філософії. Наприклад, у Бранденбурзькому технічному університеті, що у Котбусі, готують експертів з філософії техніки, університети Аугсбурга

та Ерлангена-Нюрнберга пропонують спеціальність «етика та культура текстових творів», а в університеті Фрайбурга читають курс із філософії права.

Експерти радять студентам розширяти свої горизонти та не зациклюватись на лише одній спеціальності, вивчати паралельно, наприклад, економіку, релігію чи політику. Деякі виші надають таку можливість. Наприклад, міждисциплінарна програма «Менеджмент, філософія та економіка», котру пропонує Франкфуртська школа фінансів та маркетингу. Байройтський університет готує спеціалістів з предмету «Філософія та економіка» уже понад 12 років. Маючи такий диплом, випускникам навряд чи доведеться філософствувати над пошуками робочого місця [2].

Навички та уміння, отримані під час навчання – до яких належать кмітливність, уміння аргументувати свою точку зору, вміння дивитись на проблему в цілому, аналізувати зв'язки – обов'язково стануть у нагоді у подальшій кар'єрі. В умовах глобалізації особливо важливо вміти розмовляти з людьми та чути один одного. Наразі існує потреба у фахівцях, котрі думають самостійно, вміють формулювати та ставити запитання та навчають цього інших.

Література

1. Колотило Мар'яна Філософія в технічному університеті: обґрунтування, легітимація, апологія. Філософія освіти. 2016 №1(18). – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/filosofiya-v-teh>
2. Лазарева Наталія, Остапенко Ольга Сократи нашого часу: як їм себе прогородувати. – Режим доступу: <https://www.dw.com/uk/a-17039501>.

Ярмак Т.В.,

канд.соц.наук, доцент,

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Україна, м. Харків